

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr.

Hétféli szám 2 kr.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája Kázinoy-utca.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca Vojnich-palotába
Telefon szám 42.
Nyitvatartás soronként 20 krajczár

Heverő tőke.

Évek kellettek ahhoz, amíg Palics fürdő is annyira vitte, amennyire ma már fennáll, amíg ezen életképes közuti vállalat azt a fellendülést tudta adni Palicsnak, amely a teljes elzülésből ezt a fürdőhelyet kiemelte.

Éveken keresztül hevert ez a tőke és éppen így hever a városnak egy másik tőkéje is; a természeti szépségeiben oly gazdag városi erdő.

Mikor a villamos vállalat a várossal megkötötte a szerződést, mindenki, aki örült a vállalatnak, nemcsak Palics fellendülését látta a vállalat működésében, de szinte természetesnek találta, hogy Szabadka városának másik ligetje a városi erdő is felszabadul a közönnyösség békói és Palicscsal együtt fellendülni fog.

Mostanáig még semmi sem történt. Még csak nem is beszélnek arról, hogy a villamos vállalat a sineket az erdőig kiépitte és ezt az utvonalat is üzembe hozza.

Pedig hiába igyekeznek bennünket megnyugtanni azzal, hogy Szabadkának már van üdülőhelye. Igaz, hogy Palics ennek a hivatásnak meg is felel, de nemcsak fürdőhelyre van szüksége városunknak, hanem kellene egy népliget is, ahová azok is elmehetnek szórakozni, akiknek anyagi viszonyaik nem engedik meg, hogy egy fürdőhely drágaságait elviseljék. Ettől is eltekintve bármennyire is közel van Palics, kell lenni mégis egy közelebbi helynek is, ahová gyorsan eljuthat a szórakozni vágyó közönség.

A városliget emelése által Palics fürdő is csak nyerne.

Mert azt senki sem foghatja rá Palicsra, hogy kellemes részét képezi az, hogy a paraszt publikum sétányait különösen vasár és ünnep napokon elárasztja és az intelligens közönség ennek folytán ilyen alkalmakkor kénytelen visszahúzódni.

Felhívjuk tehát az intéző körök figyelmét városunknak ezen heverő tőkéjére és elvárjuk, hogy nemcsak a város anyagi érdekeinek szempontjából, de a városi közönség iránti figyelem-

ből is legközelebb már intézkedés fog történni, hogy Szabadka városának ez a kiváló tulajdona — ez a természeti szépségekből gazdag városliget parlamenti kiemeléséről kiemeltni fog.

A Jászai Somogyi művészestély Szabadkán.

Tegnap d. u. 1 órákor érkeztek meg városunkba Jászai Mari, Somogyi Carola, Somogyi Mór, hogy városunk közönségét művészetükkel gyönyörködtessék. Kisérletükbe jött dr. Lázár Béla és neje. A vendégeket egy kiküldött bizottság fogadta az indóházánál és miután a szünügyi bizottság elnöke Sziebenburger Károly a művészeket rövid szavakkal üdvözölte. A megérkezettek a város fogatán a Pest szállodába hajtottak, ahol elszállásolták. Már a délutáni órákban a városban mindenfelé kifüggesztett falragaszok adták tudtára a nagyközönségnek, hogy a művészek megérkeztek, és hogy a művészestély est 8 órákor veszi kezdetét.

Az előadás est 8 órákor kezdetét vette városi színházunkban, ahol dacára annak, hogy a nagyközönség egy része már Palicson tartózkodik nagyszámú közönség gyűlt egybe, hogy a művészek előadásaiban gyönyörködjenek.

A hangverseny első pontjában Somogyi Mór gyönyörködtette a hallgató közönséget. A világlátott művész már első fellépésénél kedvelte tette magát közönségünk előtt nemcsak kiváló magas színvonalon álló zongorajátékával, amelynek technikájával művész már jobban alig brillírozhat, — de külső megjelenése is oly rokonszenves volt, hogy a közönség alig győzte eléggé kitapcsolni. Weber-Liszt (buucu, távollét, induló, a viszontlátás öröme) változatos darabjával valóssággal elragadta a közönséget. A második számban Somogyi Carola a nagy tehetségű operai primadonna énekelt Mayerbeer «Ördög Róbert» nagy áriáját kiváló szép és csengő hangon. Az előadás könyedsége és a hangskála feletti feltétlen uralom jellemzik énekét, úgy hogy ritkán találják együtt énekesnőinkben a tehetségeknek azt a szövetségét, amelyet Somogyi Carola énekével együtt láttunk. Az énekszámokat a művész könnyen volt megismételni.

A hangverseny harmadik pontja Jászai Mari előadása volt. Véténék a nagy művész ellen, ha azt akarják itt elmondani, hogy mennyi művészettel mennyi kellemmel és szépséggel adta elő Szávai »Ezer tavaszát« és Tompának »Három a daru« című költeményét. Elég ha annyit mondunk, hogy Jászai adta elő, a többi már olyan természetes, mint hogy Rafael festménye csak szép, Canova szobra pedig csak műem-

lehet. A közönség, amely Jászait mindig szívesen hallgatta nagy elragadtatással tünnetet tapsviharával a nagy művésznek mellett.

A műsor 4 pontjában Somogyi Mór Padrewszkinek Menuette-jét és Wagner-Liszt, Tannhauser nyitányát adta elő zongorán ugyancsak azzal a művészettel, amelyeket már első darabjában bemutatott.

A művész estélybe kellemesen vegyült bele ötödik pontnak dr. Lázár Béla felolvasása. A felolvasás pontja a költők sorsára van irányítva, hogy üldözés és szenvedés után — pompás temetés a költők jutalma. Élénken illusztrálja a költő temetésére érkezett két öreg asszony azt a profán káposzi örökségelkeskedő politikát, amely a költőt is elbucszatja földi küzdelmeitől egy ideálisan végig küzdött élet után.

A költő egyedül minden emberi segítyől minden lelki vigasztól elhagyatva hal meg szerény hónaposszobájában, — jó barátai kik a kávéházban értesülnek a tragoediáról egy sablonszerű temetésre készülődnek, ők akik fukarkodtak a kritikával amíg élt — most gavallérosan fejezik ki részvétüket — a külső látszatnak adózva. Az akademiában ravalt állítanak neki, ministerek is megsiratják sőt a rokonokat is értesítik a megrendítő esetről. A nagy keserűgúnnyal megírt satyrikus rajzot a közönség nagy figyelemmel hallgatta meg és a szerzőt és felolvasót nagy tapsviharral jutalmazta és a lámpák elé hívta.

A felolvasást Somogyi Carola éneke követte és a jeles énekesnő második fellépése után a közönség még zajosabb tetszés nyilvánítt között ismételtette meg a szép dalokat. Az est fénypontjának mondható az ezután következett szám Jászai Marinak »Simon Judith«-ja, mely könnyeket varázsolt a közönség szemébe. Se vége se hossza nem volt az elragadtatásnak, és a nagy művésznőt számtalanszor kihívta a lelkes közönség.

Somogyi Mór bámulatos szép és rendkívüli ügyes zongorajátéka és Somogyi Carola gyönyörűen előadott magyar népdalai fejezték be a hangversenyt.

Az egész estély különösen arra való tekintettel, hogy úgyszólván a legutolsó órákban értesültek az intézkedők arról, hogy a művészársaság meg érkezni fog, minden tekintetben sikerültnek mondható s a koszorúk, amelyeket a művészeknek nyújtottak csak gyenge viszonzása annak az igazán magas műveltségnek, amelyet a művészek Szabadka város intelligens közönségének nyújtottak. Az egyik koszorúval az ilyen hazafias alkalmakkor mindig kitünő »kereskedő ifjak társulata,« a másikkal a »szabadkai nők« rótták le a művészek iránti elismerésük és tiszteletük adóját.

A művészársaság ma reggel Bajára indul.

A halasi haramiák.

A Ráday idők rabló historiájának akadt a minap párja Halason. A véletlen okozta, hogy csak egy emberélet esett áldozatul és aki ellen tulajdonképpen tervezve volt a merénylet, szerencsésen megmenekült.

Baky Gedeon helybeli ügyvéd, nyugalmazott törvényszéki bíró, ki jelenleg halasi szőlőjében nyaral, volt áldozatul kiszemelve. A saját cselédje Kalapos Róza, szövetkezett össze két Szabadkán szolgálatban levő legénynyel, Drágics Mirkóval és Takács Józseffel, hogy a gazdáját megölje és kirabolja. Akkor beszélte meg a dolgot a két legénynyel, mikor a napokban egyet-mást bevásárolni küldték be Szabadkára.

Kalapos Róza a délutáni vonattal vissza ment Halasra, a czinkosai pedig az éjjeli vonattal mentek utána.

A csöszházba, a hol Baky Gedeon tartózkodott, sikerült a czinkosoknak bejutniok s hogy gonosz tervüknek senki se állhassa útját, a csöszt, a ki az előszobában aludt, több fejszecsapással leütötték. A robajra azonban, mit ez által okoztak Baky felébredt és gyertyát gyújtott. A világosság látára a gazok elvesztették bátorságukat a véres munka folytatására és megugrottak, magukkal víve a megölt csösz holmijait.

Baky, miután tovább semmi neszt sem hallott, elfújta a gyertyát és reggelig nyugodtan aludt.

Reggel a mint szobájából kijött, nagy vértócsában az előszoba padlóján találta a megölt csösz.

A nyomban előhívott csendőrök először is a cselédet fogták vallatóra, aki csakhamar előadta a véres baltát, melylyel a csösz leütötték és megnevezte czinkosait is, akik akkor már szökésben voltak. Az esetről a halasi rendőrség értesítette a szabadkai és ennek sikerült is Drágics Mirkót és Takács Józsefet elfogni. A jó madarak elfogatásukkor tagadtak, de később mindent beismertek, mire átadtak a halasi rendőrségnek.

Különfélék.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Okolicsny Gyula zombori pénzügyi segéd titkárt pénzügyi titkárrá nevezte ki.

— **Választás.** Wekerlefalván segédjegyzővé Schumacher Dezső választott meg.

— **Bérmálás Kis-Hegyesen.** Tegnapelőtt 6 óraker érkezett oda a ker. püspök, hol ma bérmálás tartatik. Császár Péter főszolgabíró ment elébe a sz.-tamási határba 20 kocsiával és a lovas bandériummal. A sz.-tamási határon találkozza szép beszéddel fogadta a püspököt és Feketehegyen keresztül, ahol a község a püspököt fényesen fogadta; 5 percz tartózkodás után Hegyesre utaztak. Megérkezés után a templomban mise tartatott; este a tűzoltók bandája által kísérvé 100 fáklyafény gyújtott a püspök tiszteletére. A parochia előtt Limbeck Pál aljegyző nagy tömeg jelenlétében szép, lelkes szavakkal üdvözölte a püspököt, amelyre ő lelkes szavakkal válaszolt és áldást adott hiveire. Tegnap délután a püspök Topolyára ment, hova Pecze Péterné négyes fogata vitte. Topolyán szintén díszes fogadtatásban részesült. A banderiumot dr. Cziráki Gábor ügyvéd vezette.

— **Majorossy püspök Topolyán.** Topolyai levelezőnk írja: Községünk tegnap lelkes és

lelkesező ünnepélynek volt színhelye azon ritka alkalomból, hogy Majorossy felszentelt kalocsai püspök és érseki helynök bérmautájában hozzánk érkezett. A lakosság felekezetre való tekintet nélkül már régóta készül a méltó fogadásra. A házakat a fűtczán nemzeli faszőlőkkel, virágokkal és galyakkal díszítették fel. A városháza előtt meg hatalmas és díszes diadalkapu lón felállítva. A püspök elé délután nagy lovasbanderium indult, élükön hosszú kocsisorban ment a város küldöttsége. Kishegyes alatt találkoztak a püspök fogatával és kegyes kíséretével és ekkor Császár Péter főszolgabíró szívélyes szavakkal üdvözölte a közszeretethen álló püspököt. A püspök mélyen meg volt hatva a nem remélt és pompás fogadtatás által és hálás köszönetét fejezte ki a jóleső-ovációért: A községben mozsárlövészek jelezték a magas vendég megérkezését. A község háza előtt a község lakossága nevében Zedlicska Mihály községi jegyző mondott szívélyes istenhozotlott a kiváló főpápnak. Este a püspök tiszteletére fényes fáklyásmenet lón rendezve és a dalárda néhány dalt énekelt el. Dr. Cziráki Gábor ügyvéd költői lendületben gazdag szónoklatot tartott, a melyre a püspök szintén hazafias szavakkal válaszolt. A püspök Topolyán több mint 5000 személynek fogja a bérmálás szentségét kiosztani és innen Bajára megy, ahol már szintén folynak az előkészületek a méltó fogadáshoz.

— **Közgyűlés Baján.** Baja város törvényhatósági bizottsága e hó 8-án tartotta rendes közgyűlést. Napirend előtt Schmausz Endre elnök főispán megleghangu beszédben emlékezett meg a király koronázásának tegnapi évfordulójáról. Ezután a közgyűlés Lipót főherczeg elhunytja fölötti részvételnek jegyzőkönyvíleg adott kifejezést. A napirendre ártérve köszönetét fejezte ki a közgyűlés a bajai takarékpénztárnak azon alkalomból, hogy a bajai árvaház alapja javára ötezer forintot adományozott, a létesítendő artézi kut céljára pedig tizezer forintot. A bajai zsidóhitközség a várostól eddig 1400 forintnyi segélyt kapott iskolái fentartásához, a közgyűlés tegnapi egyhangu határozata értelmében a segély ezután 2500 forint lesz. Elhatározta a közgyűlés, hogy bor, sör, pálinka, cukor, hus, hal és eczet után külön városi fogyasztási illetéket fog szedni. Továbbá a városi közkórház át fog alakítani és népliget létesíttetik.

— **Pöstyén királyi vendége.** Uralkodócsaládunk tagjai eddig csak nagy ritkán kerestek fel magyarországi üdülő- és fürdőhelyeket, a viszonyok azonban egy idő óta e tekintetben is lényegesen megváltoztak. Első példa erre az idén Pöstyén, melynek nagy gyógyhatású kén- és iszapforrásainál keres gyógyulást közsvénye ellen *Ferdinánd* főherczeg *toszkánai nagyherczeg*. A fényes páciens szenvedélyes vadász lévén, igen türelmetlenül várja teljes felgyógyulását, mely már eddig is elég kedvező lefolyású és a melyet a főherczeg magaskora és a pöstyéni iszap radikális hatása daczára fürdőinek pontos betartása által siettet is. A fenséges ur most már a három heti kura után lényegesen jobban van és naponta nagyobb sétákra képes, amiben különben segítségére van a főherczegnek a nagy közönség is tiszteletteljes diszkrét tartózkodásával. Pöstyénnek fürdőközönsége egyébként teljesen nemzetközi és az eddigi 1000 fürdővendég jó része a külföldről jött gyógyulást keresni a magyar fürdőhelyen.

— **A „Szabadkai Sport-Egyet” babérai.** Tekintélyes számot tesznek ki azon győzelmek, melyeket ezen egyet tagjai eddigelé az ország különböző részeiben tartott versenyeken arattak. Így Szárits János a „Pécsi Bicycle Club” országos versenyén 5 díjat Pertich Kálmán a „Magyar Athletikai Club” versenyén 3 díjat nyert, ugyanott Wisner Máté 2 díjat nyert, és Wager Zoltán szintén 2 díjat nyert. Az egyet tagjai tehát az idén eddigelé összesen 12 díjjal küzdöttek ki.

— **Bácsmezei orvosi főközsövetség.** Vármegyénk orvosi élénk részvétel mellett tartották meg f. hó 7-dikén értekezletüket Palics fürdőn, melyen kimondották, hogy az orvosi kar érdekeinek és kari szellemének előmozdítására egyesülnek. Az értekezlet nyomban orvosi főközsövetséggé alakult meg, mely az országos szövetségbe belép. Egyuttal tisztikarát is megválasztotta, még pedig elnöké: Dr. Pavlovits Simon, megyei tiszti főorvost, I. alelnökké: Schoszberger Jakab, bácsalmási járási; II. alelnökké: Dr. Hofbauer Miklós, hodsági járási tb. megyei főorvosokat; jegyzökké: Dr. Rényi József kunhajki orvost, pénztárossá: Dr. Hölländer Adolf, jankováczi községi és tb. járás orvost. Öszintén kívánjuk, hogy a főközsövetség mely programjába vette fel a megyei nyugdíjintézet alkotását, a községi orvosok minimumának és működési díj szabásának, valamint a lakás — és egyéb fontos orvosi ügynek rendezését, azon lámogtatást nyerje a megyei vezető körök és a társadalom részéről, melyet már azért is érdemel, mert önfeláldozó szakműködésén kívül a néppel való sűrű és benső érintkezésénél fogva hazafiaság és közművelődés terjesztése tekintetében fontos szolgálatokat tesz az egész hazának és emberiségnek.

— **A szabadkai m. kir. állami tanítóképző intézetben tartandó 1897/8 tanévi vizsgálatok sorrendje:** Junius 13-án reggel 8 óraker hittanvizsgálat, 14-én reggel 9 óraker zenevizsgálat, 14-én reggel 11 óraker franczianyelv vizsgálat, 14-én délután 4 óraker tornavizsgálat, Junius 15-én reggel 8 óraker I. osztály vizsgálat, 16-án reggel 8 óraker II. osztály vizsgálat, 17-én reggel 8 óraker III. osztály vizsgálat. Junius 14-étől 17-ig bezárólag a kézimunkák és rajzok lesznek kiállítva. Junius 27-én gyakorló iskola vizsgálat.

— **Daczára annak,** hogy Jarmacki Katalin hajadon felső szentiváni cselédleány a mult évben törvénytelen fiugyermekét elpusztította, daczára annak, hogy e miatt a szabadkai kir. törvényszék őt 1 évi börtönrre ítélte, daczára annak, hogy a nevezett leányzó most üli büntetését a szabadkai kir. törvényszék fogházában, mindezek daczára Jamaczi Katalin tegnap éjjel a börtönbén egy egészséges leánygyermeket szült.

— **Nemzeti szövetség alakítása B.-Külán.** Az «Országos Nemzeti Szövetség», Bács-Külán is megalakítja a nemzeti szövetséget és a mozgalom vezetésére, a szervező bizottság megalakítására Dr. Széchényi Tamás főszolgabíró kérte föl. A főszolgabíró lelkeséddel karolta föl az üdvös eszmét és ennek megvalósítása érdekében már az első bizalmasabb értekezletet meg is tartotta. Az ezen ügyben f. hó 4-én megtartott értekezlet egyhangulag és lelkeséddel csatlakozott a hazafias mozgalomhoz és elhatározta, hogy a tisztikar és a szervező bizottság megalakítása végett f. hó 26-án d. e. 11 órára nagyobbabszabású értekezletet fog egybehívni, amelyen aztán a szövetség megalakulásának egyéb alapföltételeit is el fogja intézni.

— **Gyilkosság.** Szremác Milán ó verbászi lakost f. hó 2-án este 7 és 8 óra között több sebből vérezve halva találták az utcán. A gyilkosok állítólag Radovanov Milán, Radivojov Damjan és Szekiczky Szima ó verbászi lakosok, akik közül az elsőt azonnal le tartóztatták, a két utóbbi pedig megszökött. A gyilkossággal gyanúsított Radovanov Milán ugyanaz, aki mintegy 2 évvel ezelőtt egy Herczegh nevű közrendőrt az utcán agyonütött és ezért két évi fogságot is kapott. Csak 2 hónappal ezelőtt bocsátották haza feltételes szabadságra; de úgy látszik, a megrögzött gonosztevőn a büntetés nem sokat használt.

— **A csodavillamos és az örök liba.** Még nem járt le a csodák ideje. Ezt bizonyítják mindazok az utasok, akik tegnapelőtt a 2-ik számú villamos kocsin Palicsról Szabadkára jöttek. Az történt ugyanis, hogy a sebesen vágató villamos futtában keresztül szaladt egy csapat fiatal libán, amelyek azonban egynek a kivételével szerencsésen kimenekültek. De éppen ezzel az egy libával történt meg a csoda. A villamos kerék átment a nyakán és az áldozat már ott feküdt a sinek mellett. Még alig értek rá azonban meggyászolni a szerencsétlent, mikor a liba fölkel és versenyt kezdett futni a villamossal, ami elegendő bizonyíték arra nézve, hogy mi baj sem esett rajta. Élő tanakkal hajlandók vagyunk bizonyítani, hogy ez a liba — nem kacska.

— **Művészet — és zongoramiséria Szabadkán.** Nagy dolog egy koncertrendezés, de még nagyobb dolog zongorázni zongora nélkül. Ezt a nehézséget kellett a mostani koncert rendezésénél is érezni. A városi zongorát utalványozták ugyanis előbb a művészeknek — de a zenedeigazgató úr túlságos skrupulózitásból rájött arra, hogy a városi zongorát nem lehet a szabályrendelet 21898567-ik a) pontjának 568-ik bekezdése alapján koncertekhez kölcsön adni. Az igazságnak elég lehet téve ezzel, de igazsággal amint köztudomású zongorázni nem lehet. Így tehát a koncertezőknak nem éppen csekély feladat a zongoragondokon átesni. Mint tudjuk ezt a zongorát kisebb koliberű dolgokhoz is odaadták — kár tehát olyan skrupulózusnak lenni, mert hiszen a művészet és az előzékenység is valami — sőt talán még több mint egy bölcs szabályrendelet. Hogy a zenedeigazgatónak nemcsak a szabályrendeleti aggálya, hanem más oka is van ilyen általános érdeklődőknél nehézségeket csinálni ezt a legjobban ő tudja.

— **A bicska.** A késelő mániának, — mely városunkban körülbelül olyan rendszeresen szedi áldozatait, akár valami járványos betegség ismét van egy halottja. Ezuttal egy borbély legénynek oltották ki az életét duhaj legények komoly ok nélkül, csak úgy virtusból. Éppen Urnapjának délutánján történt ez a bicskázás, melynek áldozata lett Szölösi Jakab 19 éves borbély segéd. A szerencsétlen valahol a Tiszta utca tájékán találkozott össze Szkenderovics Jakab és Pertics Balázs szintén suhanczkorban levő legényekkel, Valahogyan összeszoktak és Szkenderovics Jakab zsebéből csakhamar előkészült az élésre fent bicska. Egyetlen egyszer szurt csak Szkenderovics Jakab, de alaposan, mert a bicska egyenesen Szölösi Jakab szívét járta át. A megszurt legény azonnal összeesett és kimult. Az összecődült népség rendőrt hívott, aki bevitte Szkenderovics Jakabot és Pertics B a-

lázst a kapitánysághoz a hol azután a két jómadarat becsukták. Az áldozatot tegnap bonczolták fel.

— **Baleset kerékpáron.** A Zombor—Apatin közti országoton f. hó 9-én Starcsék Iván kerékpáros biciklijéről leesett és karizom rándulást szenvedett. A sajnós kirándulás ágybadöntötte.

S Z I N H A Z.

A „Szabadkai ipartestületi dalárda“ színelőadása.

A szabadkai ipartestületi dalárda folyó hó 9-én, saját pénztára javára színelőadást rendezett a városi színházban, a mikor is Csepreghi Ferencnek „Sárga csikó“ című népszínműve került színre. A színházat nagyszámú közönség töltötte meg és egy-két páholyon kívül alig volt üres hely.

A színelőadást az „Ipar“ élőképben bemutatása előzte meg, a mely képnek szép összeállításával valóban lekötötte a közönség figyelmét.

Mielőtt magáról a színi előadásról i nánk, ismételtlen hangoztatjuk, hogy műkedvelői előadás volt, nem akarva ezzel azt érteni, hogy talán a szereplőkben egyáltalán nincs színművészeti találat, hanem úgy értjük, hogy ilyen esetben sokszor kell behunyni a szemét a kritikusnak, ha csak a szépet és helyest akarja megírni.

A „Sárga csikó“ tárgyát azt hiszem mindenki ismeri, főlegesen tehát erről írni, csupán a szereplőkről akarunk egyet mást elmondani. Minden szereplőben meg volt az igyekezet, hogy ennek a szép népszínműnek minden egyes jelenetét tökéletesen érvényre juttassa. Különösen rokorszzenes volt Bakaj András leánya Erzsike (Majláth Mariska k. a.) aki énekszámával, ügyesen betanult játékaival a színpadon való eleven mozdulatával a közönség figyelmét magára terelte. Tiszteelő remek virágcsokrokkal lepték meg. Valóban jó volt Csorba Márton Laczi fia is (Hirth Lipót) akinek ugyszólván a legnehezebb szerep jutott, amit szépen meg is oldott. Énekszámával, amelyeket precízitással adott elő, sok tapsot aratott. Jó volt még Csillag Endre alakítása, csárdás gazda szerepében, Szegedy Árpád, Kun Mihály, Horváth Sándor és Patoky Lénárdné nehéz szerepeiknek elég jól megfeleltek. Felemlhjük még, hogy a rendezés a női szereplőknek egy egy szép csokorral kedveskedett.

Az egész színi előadás kedvező benyomást gyakorolt a nézőre azonban annál feltűnőbb volt a városi zenekartól meg nem szokott rendetlen játék, mely a közönségre is károsan hatott, az énekeseket pedig határozottan megzavarta. Előadás után 80 terítékű bankett volt a Szarvas vendéglőben, mely a reggeli órákban ért véget.

L.

IRODALOM.

— „Az ember születése és fejlődése.“ Nagy figyelmet keltő mű jelent meg újból a híres lipcsei cég Woerl könyvkiadóhivatalában „Az ember születése és fejlődése“ („Geburt und Entwicklung des Menschen“) címmel. Az embertan terén ez a nagy lendületre méltán számított mű a nőt írja le úgy amint az alkotva van és kiváló szakértelemmel explikálja anatómiailag a női test leírásával kapcsolatosan az ember fizikai és pszichikai fejlődését. Nemcsak tudományos, hanem köz-

hasznossági szempontokból is fontos és tanulságos mű ez, amely illusztrációival és bő magyarázataival hozzáférhetővé teszi a laikus közönségnek azt a mit a szaktudomány magában rejteget. Különösen a szüléset iránt érdeklődők találnak e műben megbecsülhetetlen magyarázatokat. A teljes mű 1898 ószen fog javított kiadásban és finom kiállítású 280 illusztrációval megjelenni. Nyelvezte tiszta és egyszerű és szakférfiak valamint a nőgyógyászattal foglalkozók nem nélkülözhetik azt. A vonatkozó prospectusokat Woerl's Reisebüchler Verlag Lipscebről ingyen küldi az érdeklődőknek.

Közgazdaság.

A Bácska közgazdasági élete nemcsak megyei, de országos érdek is. Megyénk termelése kihatással van az országos gabonáraakra és így nemcsak lokális, hanem általános közérdeklődést szolgálatot vélnünk tenni a közönségnek, amikor gondoskodtunk arról, hogy a megye minden részéről a vetések állásáról és az azt befolyásoló körülményekről tudósításokat közlünk. Levelezőink már legközelebbi számainkban referálni fognak a gabonatermés kilátásairól. Már ezuttal is a következő érdekes tudósítást közöljük:

— **Vándorló hernyó tábor.** Sajátságos látványnak a tanujá jelenleg a Prigl. Szt-Ivánról Apatinba utazó közönség. E határban gyönyörű erdőség terül el, mely még pár hét előtt csak úgy görnyedezett a szép haragos zöld levél lomboktól s mostanában mintha a csikorgó hideg tél lehelete érte volna a fákat a lombok eltűntek róluk, leveleknek se híre se hamva, a hatalmas ágak csupaszon, disz nélkül merednek az ég felé, szóval az enyészet képe tárul fel köröskörül. Ha közelebbről szemléljük az erdőséget, a fákon ezer s ezer hatalmas hernyó tömeg mozgása tűnik fel, mely csoportonként 3—400 fatörzset, illetve lombot el el lep s ha felemészté ezeken a leveleket s ez évi hajtásokat, ismét tovább vándorol, újabb pár száz fára telepedve le, hogy ezeket szintén megfossa diszeitől és innen újabb táplálék, újabb erdőrész elpusztítása után láthasson. Sokan kutatják a hernyók ekkénti elszaporodásának okát, de biztositat senki sem tud. A nép a mult évi gyenge téiben keresi ezt, szerinte erősebb fagy nem lévén, így a hernyó peték nem mentek tönkre. A gyakorlott erdészek szerint minden 6 évben ismétlődik helyenként az ily elemi csapással azonos vándorló hernyó tábor fellépése. Kipusztítani lehetetlen őket, de gondoskodott arról maga a természet. Ép azért mert olyan tömegesen lépnek föl, állítólag nem találnak elegendő táplálékra, továbbá burkolodásuk nem tökéletes s így jó részük nem kel újból ki, hanem tönkre megy önmagától. A hernyó táborról elhagyott és lombjaitól megfosztott erdőség azonban még ez évben újból kiszől s így pár hét múlva ismét nyári disz lép a mostani téli tájkép helyére.

Törvénykezés.

— **Bikityi bicska.** Schweigert Tamás kezében volt a jeles szerszám, a mikor Kling János egyik szemét kiszúrta. Kling 21 napig feküdt ágyban, és elvesztette szeme világát. Schweiger Tamás ezen tetteért elítéltetett 6 havi fogságra és 300 kártérítési forintok megfizetésére. Az elítélt fellebbezett.

Árlejteségi hirdetés!

Szabadka szab. kir. város közönsége a törv. közgy. 227/9332/898 sz. határozata szerint a Rókusi templom mellett új plébániát szándékozik építtetni, melynek költségei 16565 frt. 11 krban irányoztattak elő.

Ezen építkezés foganatosításának biztosítása céljából 1898 évi június hó 19. napjának délelőtti 10 órájára Szabadka város polgármesteri hivatalában tartandó írásbeli zárt versenytárgyalás hirdettetik.

Az építkezés általán összeg fejében egy egy fővállalkozónak fog kiadtni.

Vállalkozni óhajtok — kik a földművelés ipar és kereskedelmi ministerium 1884. évi 46188 sz. magas rendeletével előírt feltételeknek megfelelnek — felhivatnak, hogy 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatokat a feltételek szerinti 800 frtnyi bánatpénznek készpénzben vagy a kormány által elfogadhatónak ítélt értékpapírokban való csatolásával Szabadka szab. kir. város tanácsi iktatójához a fent jelzett időig annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben beérkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Jogérvényesnek csakis a kiadott ajánlati mintán kitöltött ajánlatok fognak tekintetni.

A kivételre vonatkozó általános és részletes építési feltételek, valamint a tervek és költségvetések a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt betekinthők.

A munkálatok az árlejtes eredményének a felsőbbi jóváhagyása után azonnal megkezdendők és megszakítás nélkül oly erővel folytatandók, hogy az épület 1899 év április hó 24-én rendeltetésének átadható legyen.

Az ajánlati minta 1 frt másolási költség előzetes beküldése mellett Szabadka szab. kir. város mérnöki hivatalánál megszerezhetők.

Szabadkán 1898. évi június hó 9-én.

dr. Györgyevits Szreodoje,
h. polgármester.

519 1898 szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 6678/98 számú végzése által Első magyar papiripar részvénytársaság javára Bleszits Gáspár és tsaj szabadkai lakosok ellen 209 frt 69 kr. tőke, ennek 1898. évi február hó 1 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 20 frt 65 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírójilag lefoglalt és 1100 frt — kr-ra becsült gőzgép cséplőgép és egy szerkocsiból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V 209/98 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis Szabadkán, alperes lakásán IV. kör 33 h.

sz. saját házánál leendő eszközésére 1898-ik év június hó 20-ik napjának délelőtti 8¹/₂ órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladatnifognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán, 1898. évi június hó 3 ik napján.

Csernyus,

kir. bir. végrehajtó.

Hazai gyártmány.

legújában javított, erősített magnetikus áramú villamos „Volta-Kereszt” az összes eddigi készítményeket kétszeresen felülmúlul villamos erőben.

Ezen magnetikus Volta-Kereszt az egyedül, amely teljesen a természetudomány törvénye alapján van szerkesztve és alapos kipróbálása után itélve, valóságos állandó villamos elemet képez. Az 1898-szám rajta van a keresztben és rajta van a börtökön is, rendelésnél tehát tessék csak ilyet kérni.

Volta-Kettős-Csillag.

Oly egyéneknek, kik a keresztet nem hordanak, csillag alakban.

Senkinek, de különösen gyenge idegű s vérszegény egyéneknek egy pillanattal sem volna szabad a villamos Volta-Keresztet nélkülöznie és ez szabályozza a vérkeringést, fölfrisíttja és tisztítja a vért, elűzi az álmatlanságot, előmozdítja az étvágyat és edzi a testet.

„Volta-Kereszt.”

Gyermekek és fiatal nőknek a

„Volta szív.”

Ezen erősített áramú villamos Volta-Kereszt hasou lithatatlannal jobb minőségénél fogva az összes eddigi gyártmányokat föllmulja, miért is kizárólag az 1894 számmal ellátott, legújában javított Volta-Kereszt-tessék kérni. Ezen Volta-Kereszt határozottan a legt jobb idegerősítő, mely

Felújítja a vért és megújítja a testet, pedig „egészséges lélek csak egészséges testben létezhet.”

A legújában javított villamos Volta-Kereszt a test mérsékelt, de folytonos magnetikus villamosítása következtében gyógyítja a következő betegségeket:

Csúsz és rheuma, neuralgia, ideggyengeség, álmatlanság, hideg kez és lábak, hypochondria (bushomorság, sápkór), asztma, merengő, görcs, aranyér, gonorrhoea, influenza, köhögés, fülzúgás, fogfájás, hátsó, fülzúgás, szédülés, kólika, stb. stb.

Már is számos elismerőlevél és hálaírat érkezett be. Ára 1 frt 80 kr., 2 frt előre beküldése mellett bérmentve, gyermekek és fiatal nők részére „Volta szív” 1 frt 50 kr. utánvétel 20 krral több, hozzávaló különleges szalag 20 kr.

Főraktárak: **TAUSSIG J.**
Budapest, VII. Csömöri-ut 23/a l. em. B.
MANNHEIM MARK ékszerészné
Szabadkán, Bathányi-utca.

Közjegyzői iroda áthelyezése.

LEOVICS SIMON

kir. közjegyző

közjegyzői irodáját

a PROKES házból

saját házába

(Batthány-utca, edénypiacz, 7. sz.)

helyezvén át, hivatalos működését megkezdte.

517 1898 szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 1897 évi 17258 számú végzése következtében Bicskei P. javára dr. Kalmár Antal és neje szabadkai lakosok ellen 120 frt — kr. tőke ennek 1897 évi június hó 5 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 10 frt 28 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírójilag lefoglalt és 344 frt — kr-ra becsült különféle szoba butorok, ágyneműek és házi eszközökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek P. 302 1898. számú végzése folytán a helyszínén, vagyis szabadkán alperes lakásán VII. kör leendő eszközésére 1898. évi június hó 24-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen az árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán, 1898. évi június hó 2. napján.

Csernyus,

kir. bir. végrehajtó.

Egy markotányos keresztetik
a 86. gyalogezred 4. zászlóaljánál.
Bővebb értesítés a fenti irodában
Petőfi-utca, Olaj-főle ház nyerhető.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Az **ADRIANCE, PLATT** és Co. new-yorki gyár világhíré „ADRIANCE” kéveköti-, marokrakó arató- és fűkaszálgépeinek magyarországi kizárólagos képviselője.

A **V. VERMOREL**-féle világhíré „ECLAIR” peronospora-fecs-kendőinek magyarországi kizárólagos képviselője.

Minden a mezőgazdaság keretébe tartozó szükségletek, mint:
vetőmagvak, műtrágyák, anyagok, szerszámok, gépek stb.
legújantósbab beszerzési forrása. 33667
A szövetséget alapszabályait és havonként kétszer megjelenő „ÜZLETI ÉRTESETŐ”-jét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.